

A Tanács következtetései
(2017. november 6.)
az európai jogszabály-azonosítóról
(2017/C 441/05)

I. BEVEZETÉS

1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 67. cikkének (1) bekezdése egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtéséről rendelkezik, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait.
2. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség, amelyben megvalósulhat az igazságügyi együttműködés, nem csupán az európai uniós jog ismeretét követeli meg, hanem más tagállamok jogrendszerének – többek között nemzeti jogszabályainak – kölcsönös ismeretét is.

II. AZ EURÓPAI JOGSZABÁLY-AZONOSÍTÓ

3. Az európai jogszabály-azonosító (ELI) célja, hogy megkönnyítse a nemzeti, az európai és a globális informatikai rendszereken keresztül közzétett jogi információkhoz való hozzáférést, azok megosztását és összekapcsolását.
4. Az ELI a jogszabályokhoz való hozzáféréshez nyitottabb, közvetlenebb és átláthatóbb rendszert hivatott teremteni a polgárok, a vállalkozások és a közigazgatás számára uniós szinten, de azon túl is.
5. Az európai jogszabály-azonosító, valamint a strukturált metaadatok jogszabályokra történő hivatkozáshoz és jogszabályok osztályozásához való alkalmazása könnyebb hozzáférést biztosít a jogi információkhoz, és megkönnyíti ezek cseréjét, illetve újbóli felhasználását. Példaként említve: az ELI-t használják annak a folyamatnak az egyszerűsítéséhez, amelynek keretében a nemzeti átültető intézkedésekről tájékoztatják a Bizottságot, majd pedig ezeknek az EUR-Lex honlapon a Kiadóhivatal általi közzétételéhez.
6. Az ELI-rendszer mindenképp:
 - a) elősegíti a jogrendszerek közötti átjárhatóságot, megkönnyítve ezzel a jogi kérdésekkel kapcsolatos együttműködést a nemzeti közigazgatások között, és hozzájárulva az Európai Unió szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségének létrehozásához;
 - b) előmozdítja az átláthatóságot és a nyitottságot, erősítve a részt vevő tagállamok legitimitását és elszámoltathatóságát;
 - c) lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy manuálisan adjanak meg az ELI-rendszerben egységes erőforrás-azonosítókat (URI), aminek köszönhetően gyorsabban és könnyebben férhetnek hozzá az általuk keresett jogszabályhoz;
 - d) a polgárok és a jogi szakemberek számára hatékonyabbá teszi a különböző jogrendszerekben található jogszabályok keresését;
 - e) javítja a jogszabály-közzétételi munkafolyamatok hatékonyságát, ami a jogszabályok szempontjából jobb minőséget és megbízhatóságot eredményez, és költségmegtakarítással is jár;
 - f) lehetővé teszi a jogi adatok intelligens újrafelhasználását, és lehetőségeket teremt a magánszektor számára új szolgáltatások kidolgozására, hozzájárulva ezzel a digitális egységes piac fejlődéséhez.

7. A Tanács elfogadta az alábbi következtetéseket:

III. IGÉNYEK

8. A nemzeti és az európai hivatalos lapok és jogi közlönyök portáljai hozzáférhetővé teszik a jogszabályokkal és más hivatalos kiadványokkal kapcsolatos információkat.
9. Az európai uniós jog tartalmának és gyakorlati alkalmazásának ismerete az uniós jogforrásokból és tagállami forrásokból, mindenképp az európai uniós jogot végrehajtó nemzeti jogszabályokból szerezhető meg.
10. Az Európai Unión belül kialakult együttműködés következtében nagyobb szükség van a regionális és a tagállami hatóságoktól származó jogi információk azonosítására és európai szintű cseréjére. Ezt az igényt részben kielégíti a jogi információk digitálisan elérhetővé tétele és az internet széles körű használata. Az elektronikus formátumú jogi információk cseréjét azonban akadályozza az, hogy az egyes tagállami jogrendszerek eltérnek egymástól, valamint eltérések vannak a jogszabályoknak a tagállami webhelyeken való tárolására és megjelenítésére használt technikai rendszerek között is. Mindez akadályozza a tagállami és az európai intézmények információs rendszerei közötti átjárhatóságot annak ellenére, hogy a dokumentumok mind nagyobb számban állnak rendelkezésre elektronikus formátumban.

11. Az európai jogszabály-azonosító (ELI) alkalmazása, amely az önkéntes és fokozatos bevezetés elvén alapul, segítséget nyújt e problémák megoldásához. Ha a tagállamok mellett döntenek, hogy a hivatalos lapokban és a jogi közlönyökben megjelenő nemzeti jogszabályok megjelölésére egyedi azonosítókat használnak, és azokhoz újrafelhasználható formátumban strukturált metaadatokat rendelnek, ezzel lehetővé tehetik az információk eredményes, felhasználóbarát és gyors keresését és megosztását, továbbá hatékony keresési eljárásokat kínálhatnak a jogalkotók, a bírák, a jogi szakemberek és az uniós polgárok számára.

IV. MEGOLDÁSOK

12. Helyénvaló, hogy az egyes tagállamok továbbra is az általuk megfelelőnek talált módon működtessék saját hivatalos lapjaikat és jogi közlönyeiket.
13. Mindazonáltal az egymással összefüggő nemzeti jogszabályok továbbfejlesztésének megkönnyítése céljából, valamint annak érdekében, hogy a szóban forgó jogi információs rendszerek használata a jogi szakemberek és a polgárok jobb szolgálatára legyen, célravezetőnek tűnik egy olyan közös rendszer kialakítása, amely a jogszabályok azonosítására és a vonatkozó metaadatok strukturálására irányul.
14. Az ELI megbízható és naprakész jogszabályokhoz garántál költséghatékony és nyilvános hozzáférést, bevezetése pedig önkéntes alapon, fokozatosan történik. Ebből a célból:
- a) az ELI az egyes jogszabályokhoz olyan egyedi azonosítót hoz létre, amely mind az ember, mind a számítógépek számára olvasható, és megfelel a meglévő technológiai szabványoknak (az ELI „1. pillére”).
 - b) az ELI egy referenciaontológia szerint metaadat-elemeket rendel a jogszabályokhoz (az ELI „2. pillére”);
 - c) az ELI nagyobb arányú és gyorsabb adatcserét tesz lehetővé: ha ezeket a metaadatokat beágyazzák a hivatalos lapok és jogi közlönyök honlapjaiba vagy a jogi információs rendszerekbe, az automatikus és hatékony információcserét tesz lehetővé a szemantikus web kialakulóban lévő architektúrájának köszönhetően, amelynek segítségével a számítógépek és az emberek egyaránt közvetlenül feldolgozhatják az információkat (az ELI „3. pillére”).
15. Az ELI a különböző jogrendszereket összekötő rugalmas, öndokumentáló, összehangolt és egyedülálló jogszabály-hivatkozási módot biztosít a tagállamok és az Európai Unió számára. Az ELI rendszerében az URI-k stabil módon egyedileg azonosítanak az Európai Unió egészében bármely jogalkotási aktust, ugyanakkor figyelembe veszik a tagállami jogrendszerek sajátosságait ⁽¹⁾.
16. Az ELI nemcsak a regionális, a nemzeti és az európai jogalkotási rendszerek összetettségét és sajátos jellegét veszi tekintetbe, hanem a jogforrásokat érintő módosításokat is (pl. egységes szerkezetbe foglalt változatok, hatályon kívül helyezett jogi aktusok stb.). A rendszer célja, hogy zökkenőmentesen működjön a strukturált adatokat alkalmazó, már létező rendszerek felett, és azt mindazok, akik európai szinten és azon túl nemzeti jogszabályokat adnak ki, saját tempójukban vezethessék be.
17. A tagállamokon kívül a tagjelölt országokat, a Luganói Egyezmény részes államait ⁽²⁾ és más országokat is bátorítunk az ELI-rendszer használatára.

V. A JELENLEGI HELYZET

18. A 2012. október 26-i tanácsi következtetések nyomán az alábbi ajánlások kerültek gyakorlati alkalmazásra:
- a) Az ELI-rendszer több ország jogszabály-közzétételi rendszerébe beépült (1. pillér és/vagy 2. pillér és/vagy 3. pillér). Az ELI-rendszert már alkalmazó tagállami kiadóhivatalok jegyzéke megtalálható az ELI-nyilvántartásban: <http://eurlex.europa.eu/eli>
 - b) Az ELI már használatban van azon európai uniós jogszabályok esetében, amelyek megtalálhatók az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* és az Európai Unió Kiadóhivatala által működtetett EUR-Lex portálon.
 - c) Az Európai Unió Kiadóhivatala a 2009/496/EK ⁽³⁾ határozattal összhangban integrálta az ELI-t az EUR-Lex portálba.
 - d) Az Európai Unió Kiadóhivatala az EUR-Lex portálon nyilvántartást vezet a tagállami ELI-koordinátorokról, információt nyújt arról, hogy a részt vevő országokban milyen formátumban és miként használják az ELI-t, valamint egyéb hasznos dokumentumokat is közzétett.

⁽¹⁾ Az európai esetjog azonosítására az önkéntes alapon alkalmazott európai esetjogi azonosító (ECLI) rendszere szolgál. Az ELI ettől eltérő, összetettebb jellegű jogalkotási szövegeket azonosít. A két rendszer kiegészíti egymást. A Tanács következtetések formájában kérte az európai esetjogi azonosító, valamint adott számú egységes esetjogi metaadat minimumkövetelményként való bevezetését (HL C 127., 2011.4.29., 1. o.).

⁽²⁾ Izland, Norvégia és Svájc.

⁽³⁾ HL L 168., 2009.6.30., 41. o.

VI. ÖSSZEGZÉS

19. A Tanács üdvözlí több tagállam azon kezdeményezését, hogy nemzeti szinten, önkéntes alapon bevezetik az ELI-t.
20. Az európai jogszabály-azonosítóval foglalkozó munkacsoport (röviden: ELI-munkacsoport) az Európai Unió Tanácsának e-jogi munkacsoportja által létrehozott testület, melynek feladata, hogy meghatározza az ELI-vel kapcsolatos specifikációkat, valamint hogy strukturált keretek között biztosítsa azok jövőbeli fejlesztését és karbantartását:
- a) Az ELI-munkacsoport kidolgozza az ELI-szabványt alkotó specifikációkat, amelyek az Európai Unió Kiadóhivatalának internetes oldalán is megjelennek:
<http://publications.europa.eu/mdr/eli/>
 - b) Az ELI-munkacsoport – a részt venni kívánó érdekelt felek csatlakozására készülve – meghatározza az ELI-specifikációk módosításának és karbantartásának folyamatait, és biztosítja, hogy a fejlesztések visszafelé kompatibilisek legyenek, azaz ne akadályozzák a már létező alkalmazásokat;
 - c) Az ELI-munkacsoport útmutatókat dolgoz ki a legjobb gyakorlatokra vonatkozóan, és forrásgyűjteményt is készített, amely elérhető az ELI-nyilvántartásban:
<http://eurlex.europa.eu/eli>
 - d) Az ELI-munkacsoport a tudás és a szakértelem megosztásával igyekszik segíteni az ELI-t bevezetni szándékozó tagállami kiadóhivatalokat;
 - e) Az ELI-munkacsoportot azon európai országok képviselői alkotják, amelyekben már bevezették az ELI-t.
21. Az e-jogi munkacsoportnak (e-jog) az ELI-vel foglalkozó szakértői csoportja azáltal viszi tovább ezt a kezdeményezést, hogy
- a) lehetővé teszi a tagállamok számára az ELI alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréjét;
 - b) tájékoztatja a tagállamokat az ELI-munkacsoport által végzett munkáról;
 - c) beszámol az e-jogi munkacsoportnak az ELI-vel kapcsolatos tagállami szükségletekről és problémafelvetésekről;
 - d) üléseinek tartalmáról beszámol az e-jogi munkacsoportnak.
22. A Tanács rámutat arra, hogy az ELI mindegyik pillérének (nevezetesen: egyedi azonosítók; ontológia; metaadatok) bevezetése önkéntes, fokozatos és választható.
23. Az ELI pillérei egymástól függetlenül is alkalmazhatók, az ELI azonban valamennyi alkotóelem kombinálásával aknázható ki maradéktalanul. A Tanács felkéri az ELI önkéntes alapon való alkalmazása mellett döntő tagállamokat, hogy
- a) alkalmazzák az ELI-t a nemzeti hivatalos lapokban és jogi közlönyökben, illetve a tagállami kezelésű jogi információs rendszerekben fellelhető nemzeti jogszabályokra;
 - b) az általuk technikailag leginkább megvalósítható módon lássák el a nemzeti hivatalos lapokban és jogi közlönyökben közzétett vagy a jogi információs rendszereiben elérhető nemzeti jogszabályokat a következőkkel:
 - i. minden egyes jogszabályhoz rendeljenek egy, a specifikációban meghatározott alkotóelemekből néhányat vagy mindet tartalmazó sablon alapján elkészített egyedi azonosítót;
 - ii. alkalmazzák az 1. melléklet 3. pontjában („ELI-referenciaoldalak”) említett metaadatok és ontológia bizonyos részeit;
 - iii. rendezzék sorba ezeket a metaadatokat hivatalos lapjaik, illetve jogi közlönyeik honlapjain;
 - c) jelöljenek ki tagállami ELI-koordinátort;
 - d) osszák meg és terjesszék az ELI-re vonatkozó információkat;
 - e) a tanácsi munkacsoportban évente vitassák meg azokat az eredményeket, amelyeket a nemzeti jogszabályokra vonatkozóan az ELI és a metaadatok bevezetésével kapcsolatban elértek.
-

MELLÉKLET

Főbb információelemek és referenciák**1. A tagállami alkalmazásról****1.1. A tagállami ELI-koordinátor**

1. Az ELI-t alkalmazó tagállamoknak ki kell jelölniük egy tagállami ELI-koordinátort.
2. A tagállami ELI-koordinátor a következőkért felel:
 - a) jelentéstétel az ELI bevezetésének állásáról;
 - b) az alkalmazandó URI-sablon(ok) megosztása és az arról/azokról való beszámolás;
 - c) a rendelkezésre álló metaadatoknak és az ELI metaadat-sémájához való viszonyulásuknak (ha van ilyen) a megosztása és az arról/azokról való beszámolás;
 - d) a fenti információk továbbítása az ELI-munkacsoportnak és a szakértői csoportnak az ELI-nyilvántartás internetes oldalán való közzététel céljából.

1.2. Az ELI bevezetése

1. Az ELI bevezetése a tagállamok felelősségi körébe tartozik.
2. A könnyebb hivatkozást elősegítendő az ELI opcionálisan a jogalkotási aktus közzétett formájában is használható.

1.3. Az ELI az EU-n belül

1. Az ELI-nek az Európai Unió szintjén való alkalmazásáért felelős ELI-koordinátor az Európai Unió Kiadóhivatala.
2. Ahol a szövegben „ország” vagy „tagállam” szerepel, az adott esetben értelemszerűen „EU”-t jelent.

2. Az ELI-rendszer elemei

Az ELI alábbiakban részletezett elemei a fenti követelmények teljesítésének technikai szempontjaira vonatkoznak (az ELI pillérei). Az ELI pillérei egymástól függetlenül is alkalmazhatók, az ELI azonban valamennyi alkotóelem kombinálásával aknázható ki maradéktalanul.

2.1. A jogszabályok azonosítása – a nemzeti és az európai jogszabályok egyedi módon történő azonosításának, megnevezésének és az azokhoz való hozzáférésnek a lehetőségei („1. pillér”)

Az ELI a „HTTP URI” formátumot használja az Európában hivatalosan közzétett, online elérhető jogi információk konkrét azonosítására. Ezeket az URI-kat géppel olvasható URI-sablonokkal (IETF RFC 6570) formálisan írják le, olyan alkotóelemeket felhasználva, amelyek jogi és végfelhasználói szempontból is jelentést hordoznak. Minden egyes ország megalkotja majd a saját, önleíró URI-jait, a lehető legnagyobb mértékben az ismertett alkotóelemekre építve, valamint figyelembe véve a sajátos nyelvi szükségleteket. Az országok szabadon választhatják ki az alkotóelemeket és azokat a szükségleteiknek megfelelően, választásuk szerint rendezhetik egységre.

Az alkotóelemek részletes meghatározása és maguk az alkotóelemek az „ELI-referenciaoldalak” című 3. pontban említett internetes oldalon érhetők el.

2.2. Az egyes jogalkotási aktusokat leíró attribútumok („2. pillér”)

Míg egy strukturált URI meghatározott alkotóelemeket alkalmazva már képes a jogi aktusok azonosítására, a közös szintaxisban megadott további metaadatok hozzárendelése alapot teremt majd a jogi információs rendszerek közötti átjárhatóság előmozdításához, illetve fokozásához. A források alaptulajdonságait leíró metaadatok azonosítása révén az országok saját szükségleteikre ismételten felhasználhatják majd a mások által feldolgozott vonatkozó információkat anélkül, hogy újabb információs rendszereket kellene bevezetniük.

Ezért annak ellenére, hogy az országok maguk dönthetnek arról, hogy milyen metaadat-sémát használnak, arra ösztönözzük őket, hogy igazodjanak az ELI metaadat-szabványaihoz és azokat alkalmazzák a közös, de bővíthető hivatkozási jegyzékekkel, amelyekkel az egyedi szükségletek is kielégíthetők. Az ELI metaadat-sémáját testreszabott metaadat-sémákkal kombinálva célszerű használni.

Az ontológia a fogalmaknak és azok kapcsolatainak egy adott területen való formális leírása. A jogszabályok tulajdonságainak és a különböző fogalmak közötti kapcsolatoknak a leírása lehetővé teszi a közös értelmezést, és így elkerülhető a kifejezések félreértése. Mivel formális specifikációkról van szó, az ontológiák közvetlenül géppel olvashatók.

Az ELI-metaadatok formalizálása az ELI-ontológia alkalmazásával történik, amely a bibliográfiai tételek funkcionális követelményeire (Functional requirements for bibliographic records) vonatkozó elterjedt modellre (FRBR, <http://archive.ifla.org/VII/s13/frbr/>) épül, amely összhangban van az e területen folyó egyéb szabványosítási törekvésekkel.

Az ontológia karbantartása az ELI-munkacsoport irányításával történik.

2.3. A metaadatok adatcsere céljából való rendelkezésre bocsátása („3. pillér”)

Az adatcsere hatékonyabbá tételéhez az ELI metaadat-elemei a W3C (World Wide Web Konzorcium) „RDFa XHTML-ben: Szintaktika és feldolgozás” ajánlása szerint sorba rendezhetők. A tagállamok az RDFa-n kívül egyéb sorbarende­zési formátumokat is alkalmazhatnak.

3. ELI-referenciaoldalak

Az EUR-Lex portálon megtalálható a tagállami ELI-koordinátorokra vonatkozó nyilvántartás, az arról szóló információk, hogy a részt vevő országokban milyen formátumban és miként használják az ELI-t, valamint egyéb hasznos információk is:

<http://eurlex.europa.eu/eli>

Az ELI-ontológia referenciaváltozatát az ELI-munkacsoport kezeli. A referenciaváltozat, amely az összes korábban közzétett változatot és a hozzájuk kapcsolódó tájékoztatókat is tartalmazza, ingyenesen elérhető az Európai Unió Kiadóhivatalának metaadat-nyilvántartásában (MDR):

<http://publications.europa.eu/mdr/eli>
